

Pārtikas un veterinārais
dienests

***Aktualitātes dzīvnieku
infekcijas slimību jomā***

PVD Ziemeļvidzemes pārvaldes vadītājs

Mārcis Ulmanis

07.11.2024, Kocēni

Pārtikas un veterinārais
dienests

Aktuālās dzīvnieku infekcijas slimības

➤ *Āfrikas cūku mēris*

➤ *Augsti patogēnā putnu gripa*

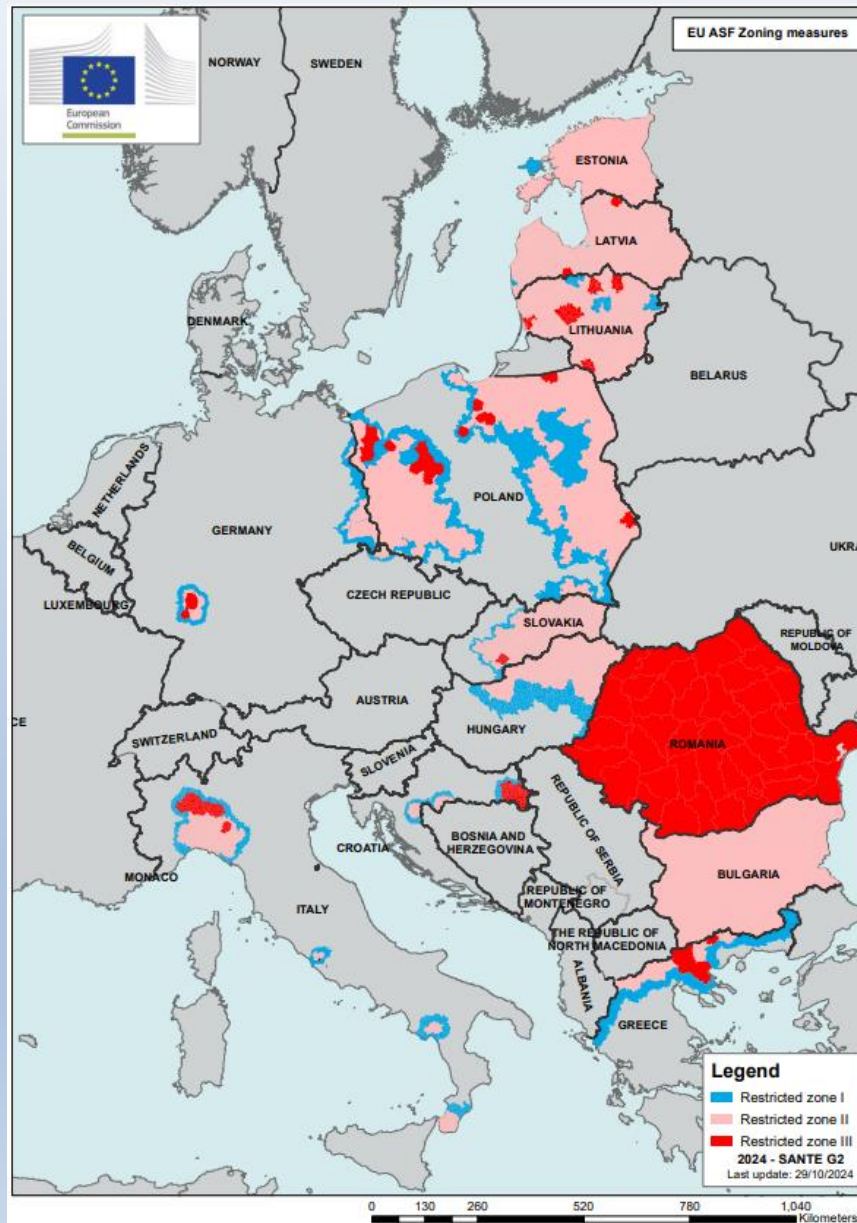
➤ *Infekciozais katarālais drudzis*

Pārtikas un veterinārais dienests

Āfrikas cūku mēra (ĀCM) situācija Eiropas valstīs uz 29.10.2024

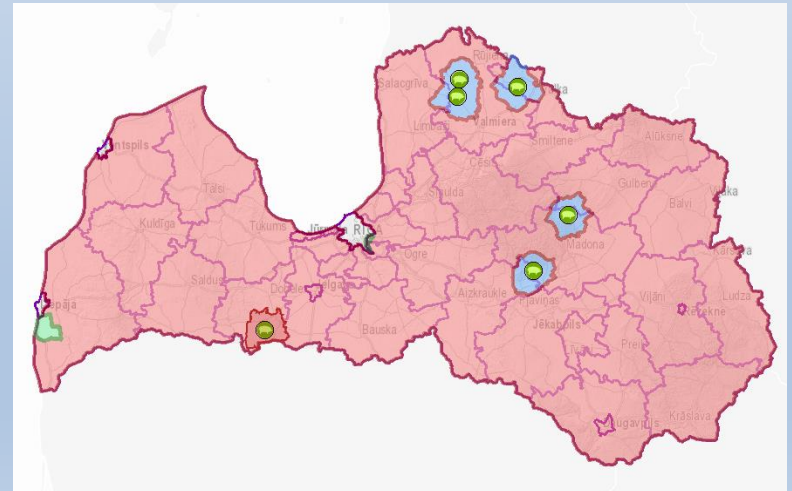

Pārtikas un veterinārais
dienests

ĀCM 2024. gadā - mājas cūkām

Gadījumu skaits novietnē	Datums	Vieta	Cūku skaits
1	20.06.2024	Valmieras novads Matīšu pagasts	550
2	21.06.2024	Madonas novada Kalsnavas pagasts	2
3	25.06.2024	Valmieras novada Vecates pagasts	24
4	05.07.2024	Madonas novada Cesvaines pagasts	2
5	16.08.2024	Valmieras novada Ērgemes pagasts	2
6	16.08.2024	Valmieras novada Ērgemes pagasts	1
7	09.10.2024	Dobeles novads Tērvetes pagasts	14

Bidrošības prasības cūku novietnēs

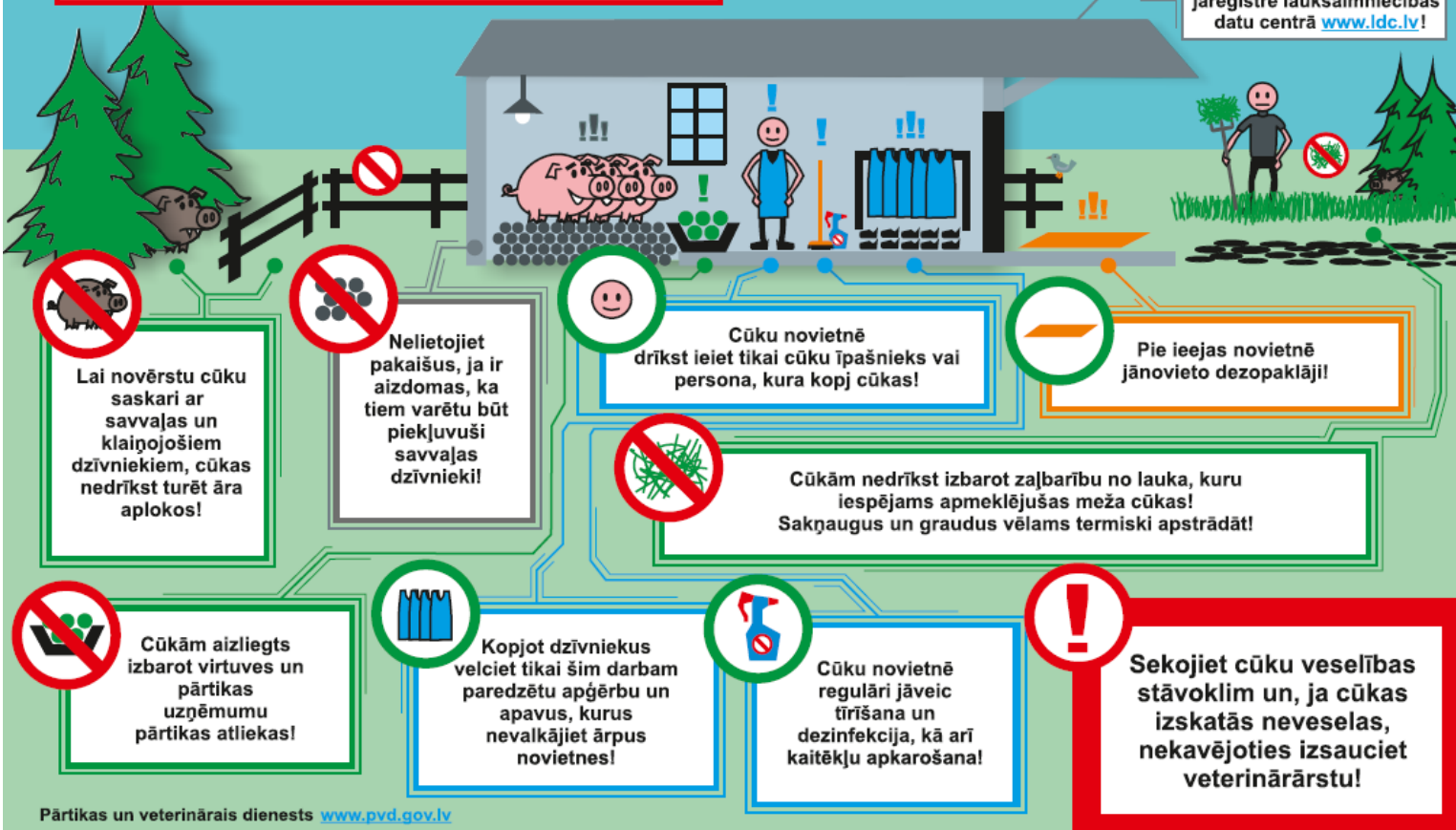
Pārtikas un veterinārais dienests

UZMANĪBU

KAS JĀIEVĒRO, LAI PASARGĀTU CŪKU NOVIETNI NO ĀFRIKAS CŪKU MĒRA (ĀCM) UN CITĀM CŪKU INFEKCIJAS SLIMĪBĀM

Bidrošības pasākumi cūku turētājiem, kuri tur cūkas pašpatēriņam

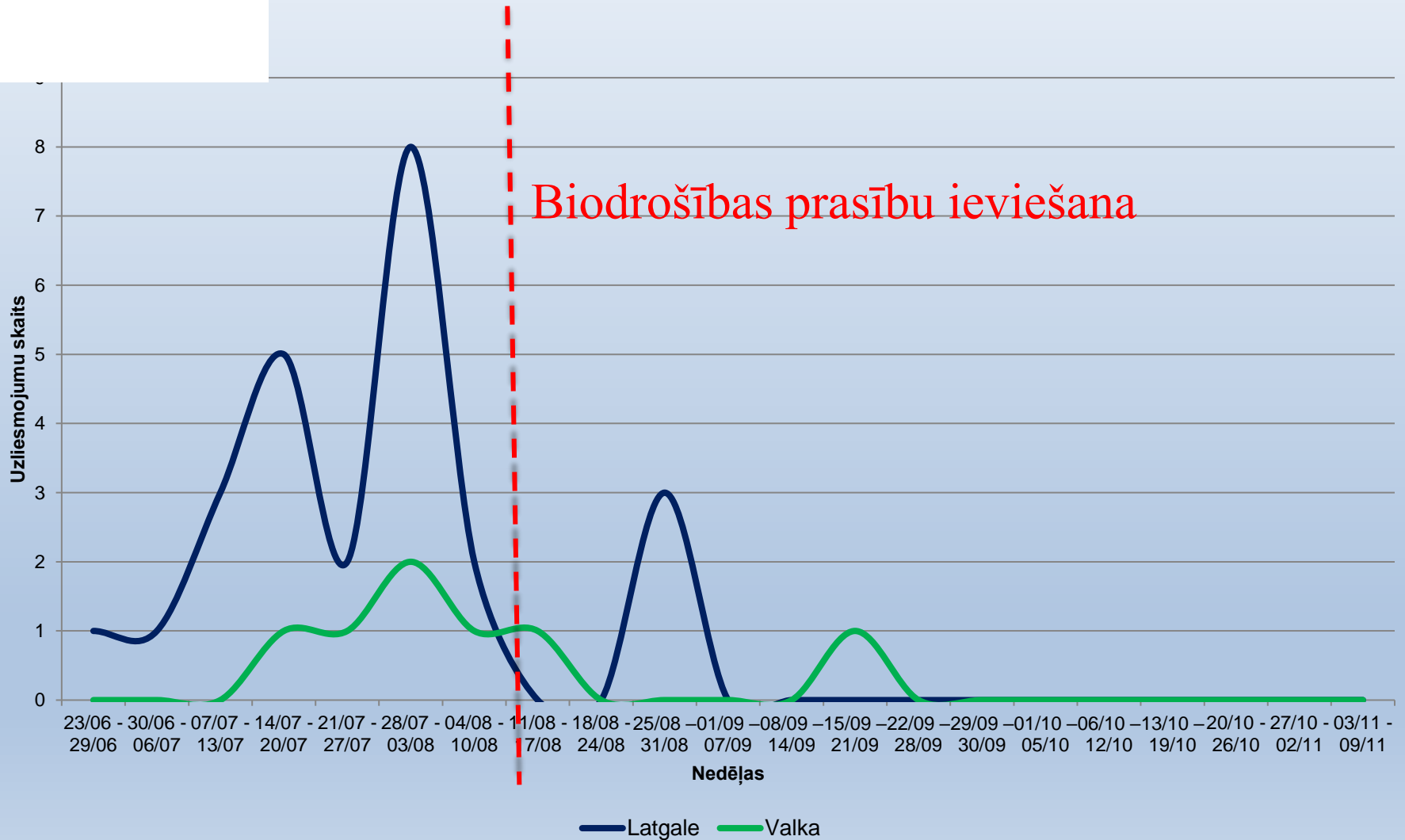
Novietne un cūkas jāreģistrē lauksaimniecības datu centrā www.ldc.lv!

Pārtikas un veterinārais dienests

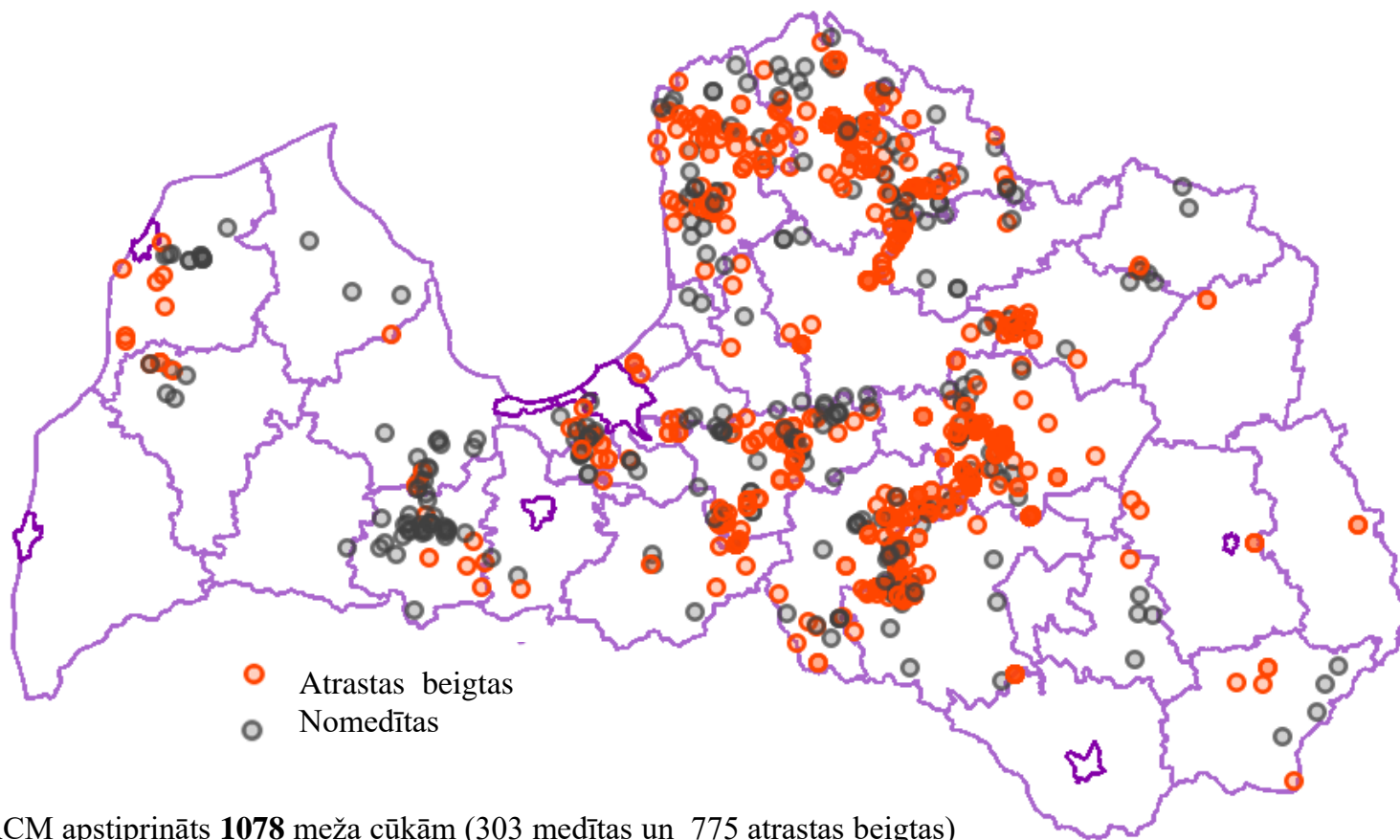
ĀCM saslimšanas dinamika

Pārtikas un veterinārais dienests

ĀCM meža cūku populācijā 2024 (līdz 27.10.)

ĀCM Ziemeļvidzemes teritorijā līdz 07.11.2024

Kopā 2024. gadā konstatēti vairāk kā 200 ĀCM saslimšanas gadījumi meža cūku populācijā – no tiem 64 gadījumos nomedītām meža cūkām!

Pārtikas un veterinārais
dienests

Infekciozais katarālais drudzis (IKD) – Blue tongue - Zilās mēles slimība

- * **vīrusa** ierosināta, **atgremotāju** infekcijas slimība;
- * **izteiktas** slimības klīniskās pazīmes novēro **aitām**, bet liellopiem un kazām slimība parasti noris subklīniskā, apslēptā, vizuāli neizteiktā formā;
- * slimību pārnēsā un izplata tās bioloģiskie slimības pārnēsēji (vektori) - **asinssūcēji insekti (miģeles)** - ja nav šo asinssūcēju kukaiņu, tad slimības pārnešana no viena dzīvnieka uz otru – tieša vai netieša kontakta ceļā – lielākoties, nav iespējama!

Infekciozais katarālais drudzis (IKD) Eiropas valstīs 2024 (Bluetongue virus, BTV)

Par

Valsts	Serotips BTV-x	Uzliesmojumu skaits 2024.gadā	Pirmais ziņojums	Pēdējais ziņojums
Nīderlande	BTV-3	9709	(05.09.2023) 14.06.2024	25.10.2024
	BTV-12	8	11.10.2024	25.10.2024
Spānija	BTV-1	1	-	23.09.2024
	BTV-3	3	-	01.10.2024
	BTV-4	51 uzliesmojums 2023./2024.g.sezonā	(17.02.2023) 07.02.2024	07.02.2024
	BTV-8	1	11.06.2024	10.10.2024 – pamatā Baleāru salās
Vācija	BTV-3	13201	08.05.2024	25.10.2024
Luksemburga	BTV-3	386	02.08.2024	18.09.2024
Francija	BTV-3	6595	30.07.2024	24.10.2024
	BTV-4	Vīruss brīvi cirkulē (endēmisks)	-	-
	BTV-8	Vīruss brīvi cirkulē (endēmisks)	-	-
Dānija	BTV-3	791	27.07.2024	28.10.2024
Apvienotā Karaliste	BTV-3	143	23.08.2024	25.10.2024
Šveice	BTV-3	1352	28.08.2024	28.10.2024
	BTV-8	198	27.08.2024	09.10.2024
Čehija	BTV-3	25	06.09.2024	07.10.2024
Itālija	BTV-8	91	(12.10.2023) 04.01.2024	25.09.2024
	BTV-3	1765 (tikai Sardīnijā)	-	28.10.2024
Austrija	BTV-3	57	13.09.2024	25.10.2024
	BTV-4	18	13.09.2024	25.10.2024
Zviedrija	BTV-3	70	13.09.2024	01.10.2024
Portugāle	BTV-3	3	13.09.2024	16.09.2024
Norvēģija	BTV-3	79	21.08.2024	25.10.2024
Beļģija	BTV-3	3672	(29.09.2023) 29.01.2024	27.10.2024
Andora	BTV-8	7	06.08.2024	06.08.2024
Grieķija	BTV-3	28	(31.01.2023)	29.10.2024
	BTV-4	8	07.08.2020	06.06.2024
	BTV-8	1	21.10.2024	21.10.2024
	BTV-16	21	13.11.2017	05.07.2024
Ziemeļmakedonija	BTV-8	1	18.10.2024	18.10.2024

Avoti:
ADIS,
WOAH,
nacionālas
datu bāzes
līdz 29.10.

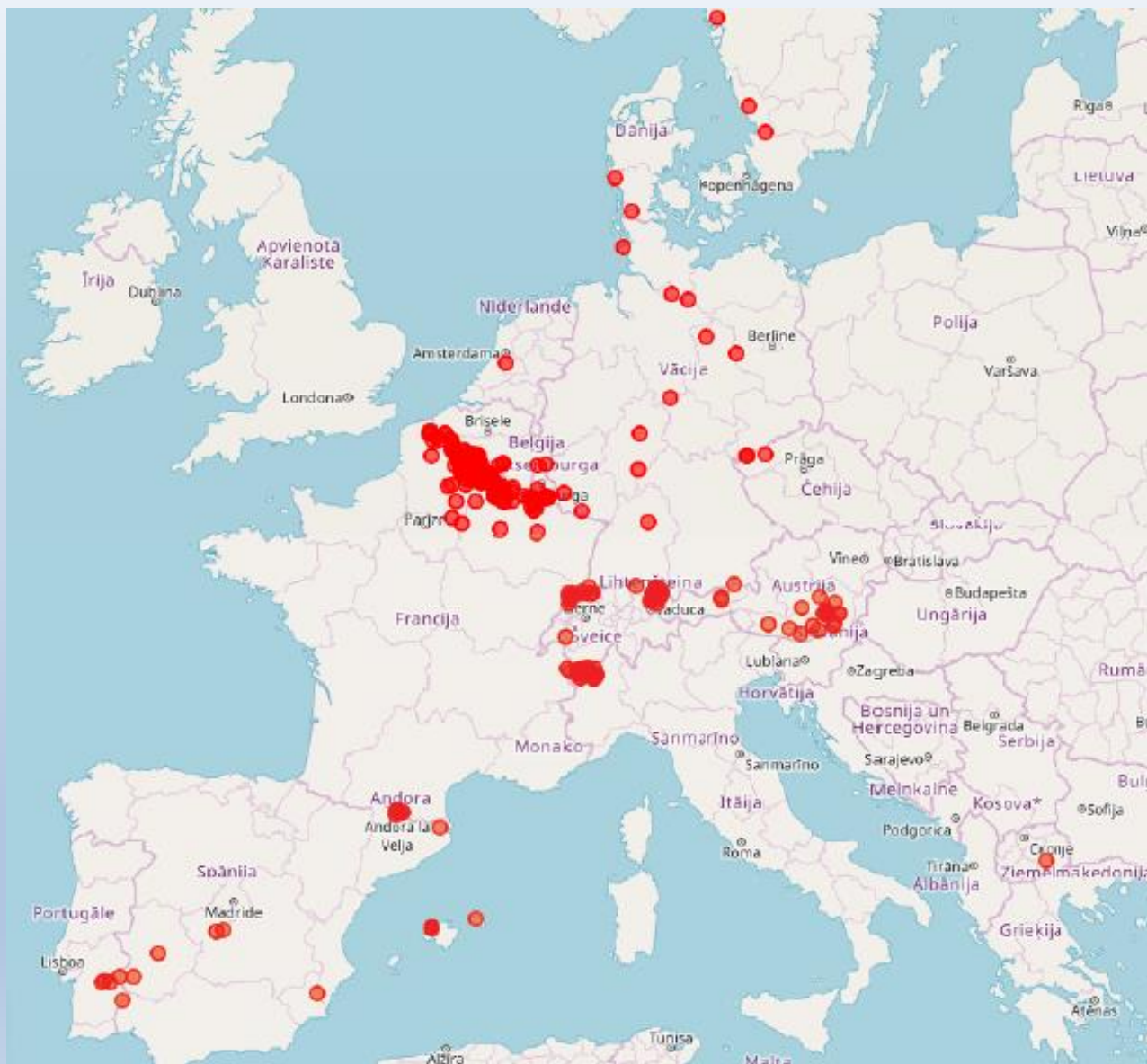
Infekciozais katarālais drudzis (**IKD**; **BTV**) Eiropas valstīs 2024 (01.01.-27.10.)

Pārtikas un veterinārais
dienests

Avots: ADIS, 23.10.

* šajā kopsavilkumā pilnībā netiek vizualizēti atsevišķu valstu dati, jo tādām valstīm kā, piemēram, Vācija, Dānija u.c. kur pēdējo mēnešu laikā bijuši simtiem uzliesmojumi, līdz ar no slimības brīva statusa zaudēšanu vairs nav pienākums ziņot par katru individuālo slimības uzliesmojumu Eiropas Komisijas datu bāzē. Kā arī šeit neattēlojas informācija par uzliesmojumiem valstīs, kas nav Eiropas Savienībā, piemēram, Norvēģija un Apvienotā Karaliste, kurās šogad arī bijuši vairāki uzliesmojumi

Pārtikas un veterinārais dienests

IKD Vācijā 2024

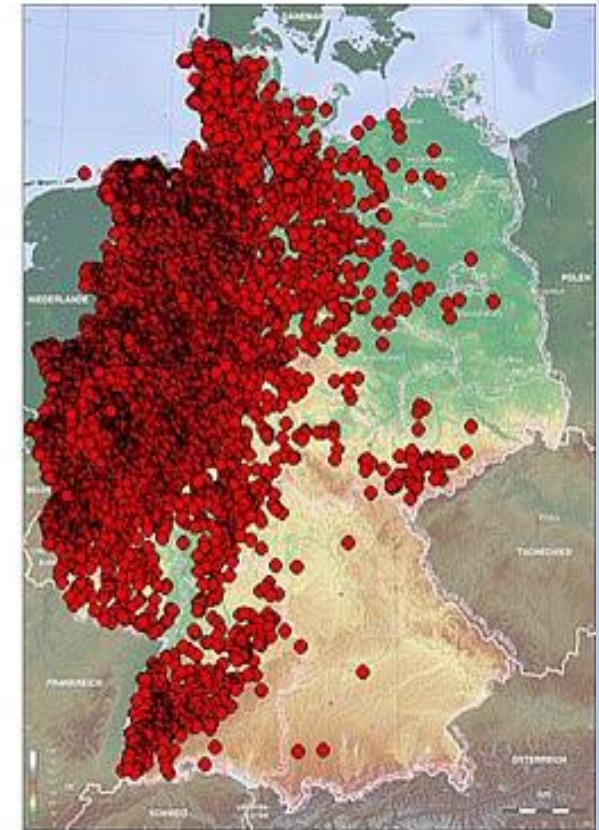
BTV-3 uzliesmojumu attīstība no jūlija sākuma

1.Juli 2024 (86 Ausbrüche)

1.August 2024 (1.419 Ausbrüche)

6.September 2024 (7.675 Ausbrüche)

No pirmā jūlija līdz pirmajam augustam bija 1333 jauni uzliesmojumi; no pirmā augusta līdz sestajam septembrim – **6342** jauni uzliesmojumi

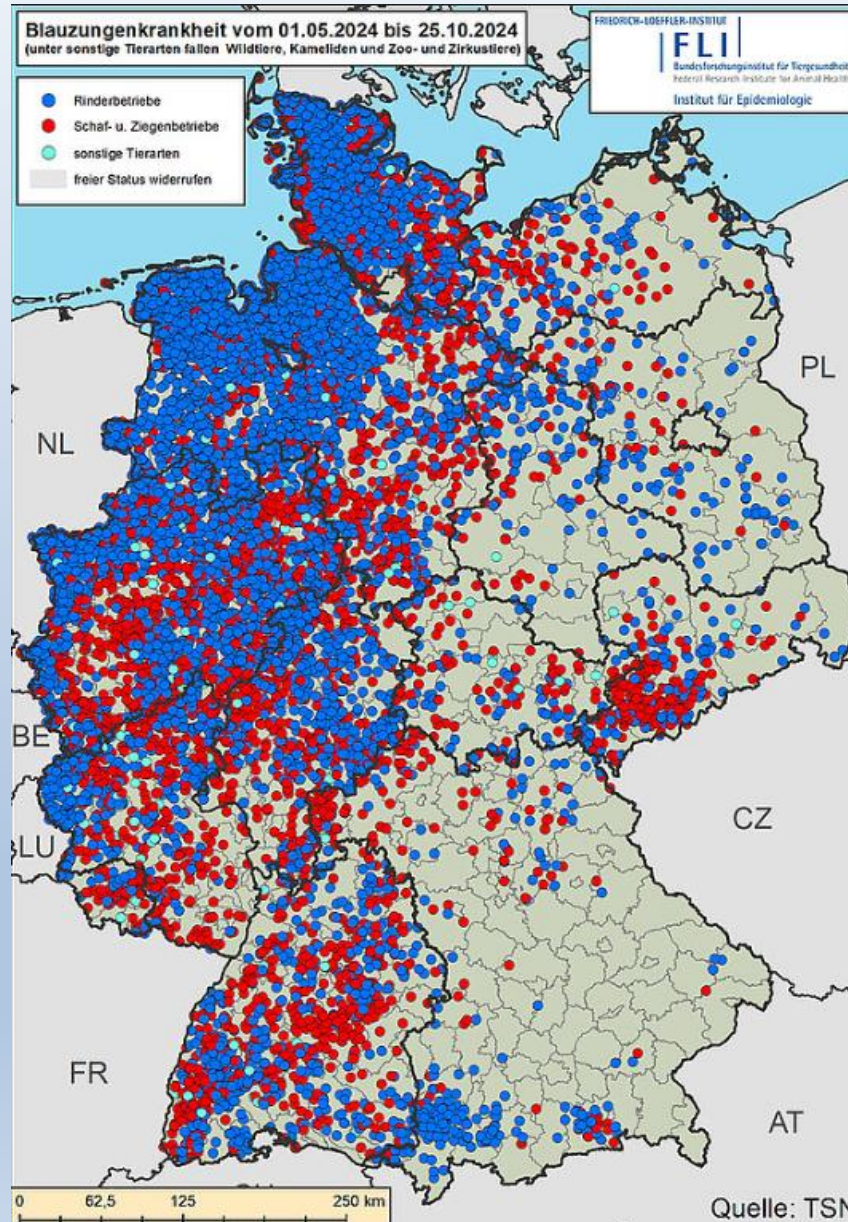
Pārtikas un veterinārais dienests

IKD Vācijā 2024

BTV-3 uzliesmojumi no 01/05/2024 līdz 25/10/2024

Avots: FLI

- - uzliesmojumi liellopiem
- - uzliesmojumi aitām, kazām
- - uzliesmojumi citām sugām
- - teritorijas ar brīvu statusu

IKD Nīderlandē 2024

Pārtikas un veterinārais
dienests

Avots:

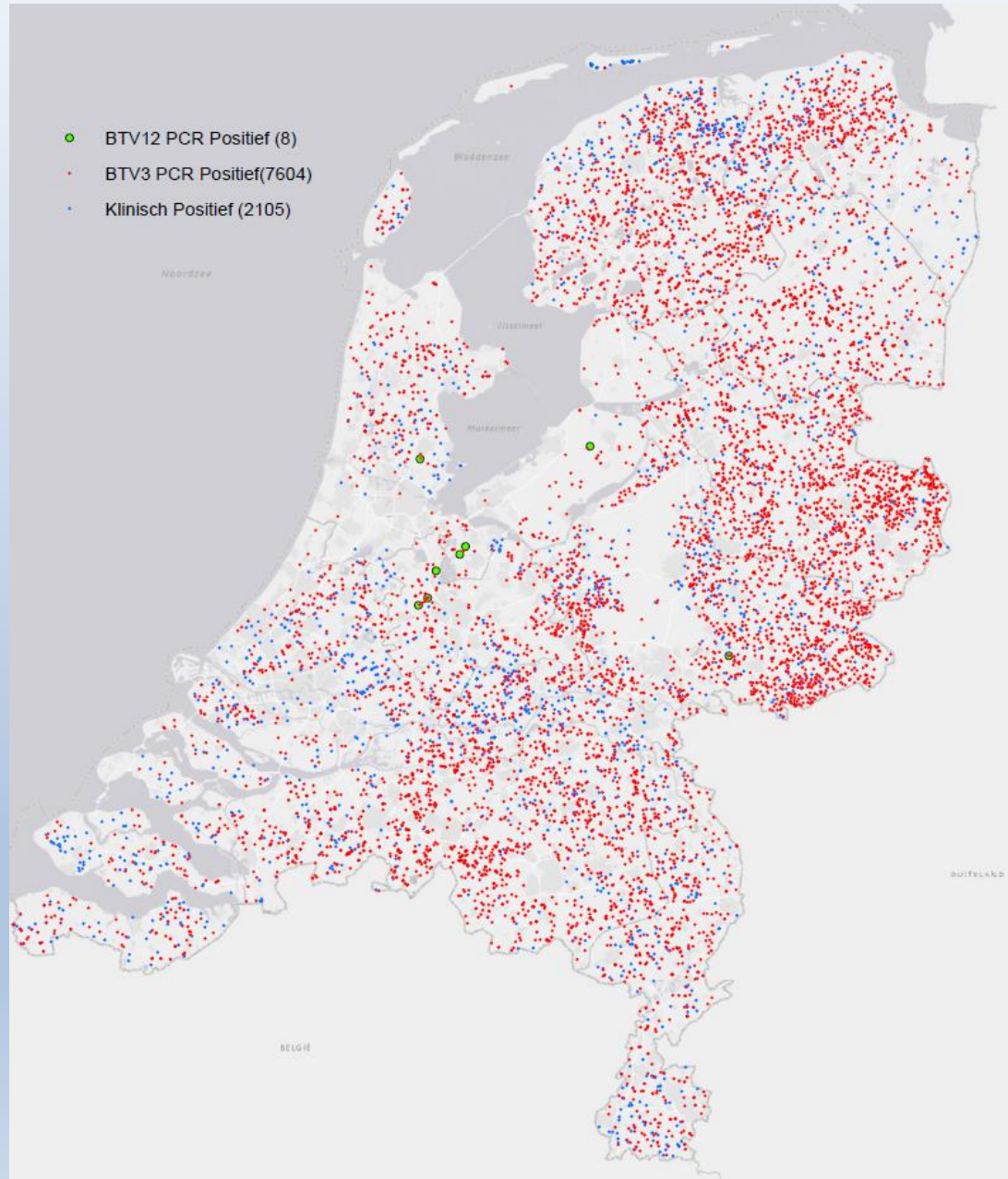
<https://www.nvwa.nl/onderwerpen/blauwtong/documenten/dier/dierziekten/overige-dierziekten/publicaties/index>

Kopš 2023.gada Nīderlandē konstatēti
tūkstošiem **BTV-3** uzliesmojumi

11/10/2024 ziņots par pirmo **BTV-12**
uzliesmojumi

2024.g. ziņotie uzliesmojumi:

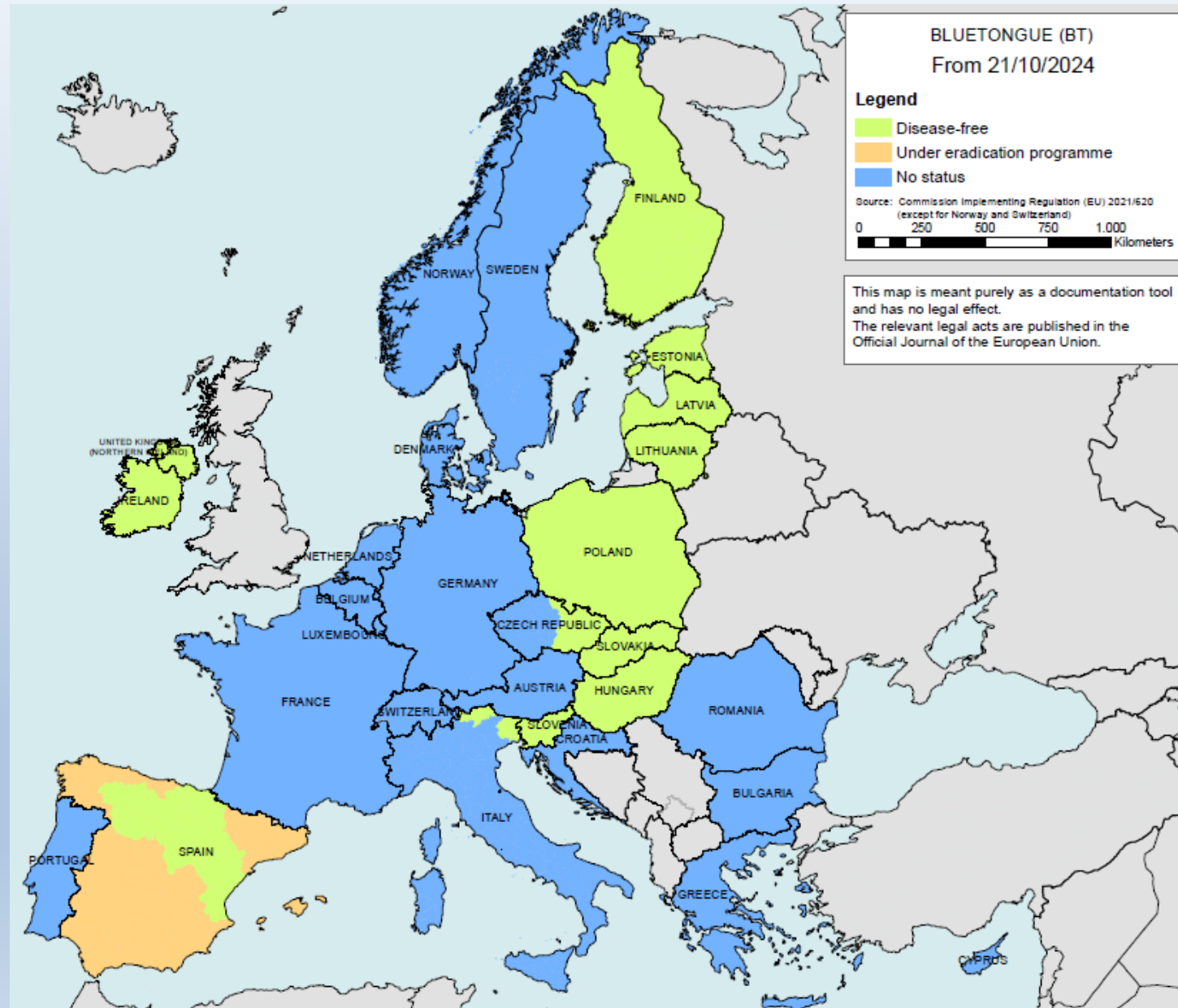
- BTV-3 – kopā 9709 uzliesmojumi
- BTV-12 – 8 uzliesmojumi

Pārtikas un veterinārais dienests

IKD Eiropas valstīs

Pārtikas un veterinārais
dienests

*Ja valstī tiek konstatēts **IKD***

- **tiek zaudēts valsts oficiāli brīvais statuss** uz šo slimību;
- valsts kompetentā iestāde izstrādā **IKD izskaušanas programmu** – slimības kontrolei un izskaušanai, kas sevī ietver:
  - a) teritoriālo tvērumu – visa valsts vai vismaz 150 km radiusā ap katru slimības skarto novietni/ objektu;
  - b) uzņēmīgo sugu dzīvnieku uzraudzību;
  - c) dzīvnieku pārvietošanas ierobežojumus;
  - d) tiek pieņemts valstisks lēmums par vai pret uzņēmīgo dzīvnieku vakcināciju pret IKD

IKD skartajā novietnē:

- a) slimie dzīvnieki tiek izolēti;
  - b) saslimšanas risku mazinošie pasākumi – pasargāt no miģelēm, lietot insekticīdus un repelentus;
  - c) dzīvju uzņēmīgo dzīvnieku un to bioproduktu pārvietošanas ierobežojumi;
- *ir atļauts izvest uz kautuvi klīniski veselus dzīvniekus tūlītējai nokaušanai.

Ir liegums izvest audzēšanai uz citu ES dalībvalsti (neatbilst TRACES sertifikātā dzīvnieku veselības garantijas nosacījumiem).

Putnu gripa

- Kontagioza **vīrusa** slimība, kas bojā elpošanas un gremošanas orgānus un **nervu** audus daudzām putnu sugām
- Ir sastopamas 2 vīrusa patogēnās formas:
  - zemi patogēni putnu gripas vīrusi
  - **augsti patogēni** putnu gripas vīrusi
- Infekcija ir reģistrēta visā pasaulē **kopš 1887.g. (Itālijā)**

- **2024. g. mazāk ziņojumu** par atrastiem beigtiem putniem, salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem

Augsti patogēnā putnu gripa Eiropas valstīs 2024

Pārtikas un veterinārais
dienests

APPG uzliesmojumi **mājputniem** (01.01.-27.10.), no ADIS

Septembra un oktobra mēnešu laikā Eiropā ir tendence pieaugt uzliesmojumu skaitam, jo īpaši tādās valstīs, kā Polija, Ungārija, Čehija, Itālija, Bulgārija, Vācija, Slovākija un Francija

Polijā 2024.g. kopā 32 APPG uzliesmojumi mājputnu novietnēs

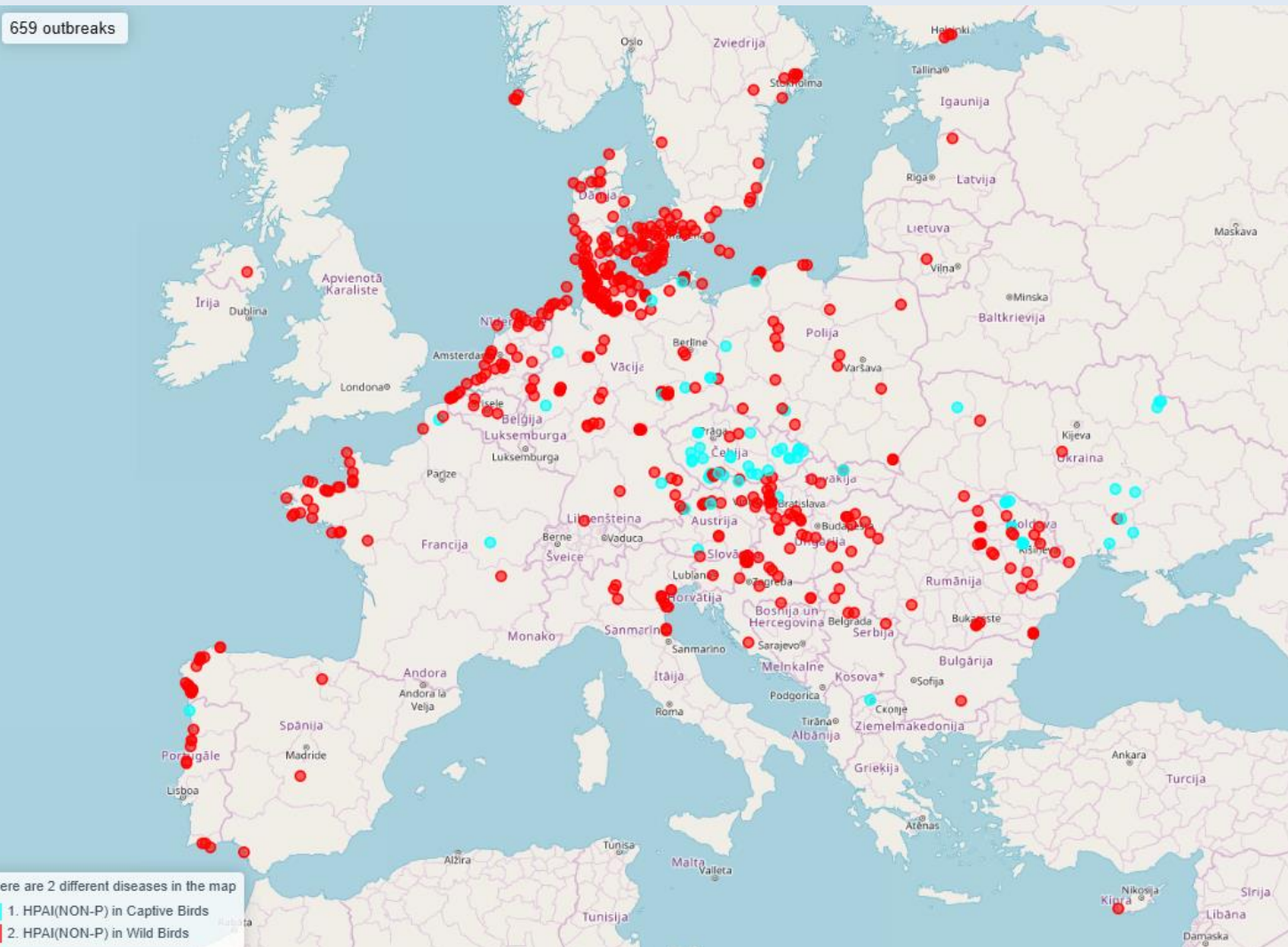
Avots:
ADIS,
27.10.

Augsti patogēnā putnu gripa Eiropas valstīs 2024

Pārtikas un veterinārais
dienests

APPG uzliesmojumi *savvaļas un nebrīvē turētiem putniem* (01.01.-
27.10.) no ADIS

Avots: ADIS, 27.10.

Pārtikas un veterinārais
dienests

Reģistrētie putnu gripas saslimšanas gadījumi savvaļas putniem Latvijā

Gads	Izmeklēto savvaļas putnu skaits	Putnu gripa NAV konstatēta	Putnu gripa IR konstatēta	Piezīmes
2021.	150	100	50	43 gulbji, 2 meža pīles, 1 gārnis, 1 Kanādas zoss, 1 lielā gaura, 1 nirējpile (ķerra), 1 sudrabkaija
2022.	58	52	6	6 gulbji, H5N1
2023.	393	244	148	103 lielie ķīri, 11 sudrabkaijas, 5 upes zīriņi, 1 cekuldūkuris, 1 gulbis, 2 kajaki, 1 melnspārnu kaija, 1 baltais stārķis, 16 kaijas, 4 ķīri, 1 klijkaija, 1 lielais alks, 1 tievknābja kaira

Pārtikas un veterinārais
dienests

Augsti patogēnā putnu gripa savvaļas putniem Latvijā 2024

Izmeklēto savvaļas putnu skaits pa mēnešiem uz APPG
(01.01.-27.10.)

Gads	Izmeklēto savvaļas putnu skaits	Putnu gripa NAV konstatēta	Putnu gripa IR konstatēta	Piezīmes
2024				
Janvāris	1	1	0	
Februāris	0	0	0	
Marts	14	14	0	
Aprīlis	22	21	1	baltpieres zoss (H5N1)
Maijs	8	8	0	
Jūnijs	2	2	0	
Jūlijs	10	10	0	
Augusts	4	4	0	
Septembris	1	1	0	
Oktobris	7	7	0	
Kopā 2024. gadā	69	68	1	

Biodrošība saimniecībā, visam pāri!

*Ja esi mednieks- no 1. oktobra meža cūku asins paraugi jāved uz kādu no **BIOR** apkalpošanas punktiem!!!!*

Nomedītās meža cūkas obligāti ir jāizmeklē uz ĀCM, ja:

- 1. tās ir nomedītas ĀCM vīrusa augsta riska teritorijās (**Nomedīto meža cūku obligāti izmeklējamās teritorijas**),*
- 2. meža cūkas paredzētas **pārtikas aprītei** (**pārstrādes uzņēmumā**),*
- 3. nomedītajām meža cūkām ir konstatētas iespējamās **slimību pazīmes**.*

Pārtikas un veterinārais
dienests

Paldies par uzmanību!

